

faa nogen Fordel af denne deres Arveret, og saa skulle de dog have en saadan Myndighed til at forstyre ethvert Arrangement, hvormeget der end taler for dette fra et almindeligt Standpunkt, og hvormeget end alle de, der efter menneskelig Sandsynlighed ville have Fordel af et saadant Arrangement, ønske det bragt istand. Der er dog virkelig ikke nogen Grund til at tillade disse fjerne Beslægtede at rejse en uoversigtelig Skranke for en saadan Ordning eller til at give dem en Magt, som de ville kunne benytte til at komme med urimelige og opskruede Fordringer. Det forekommer mig, at der ikke er nogensomhelst reel Grund til at spørge Mere end 2 eller 3 af de nærmeste Arvinger; naar man har indhentet et saadant passende Antal af de nærmeste Arvingers Samtykke, saa forekommer det mig, at det er Alt, hvad her med Billighed kan forvares, thi det er kun dem, der have nogen rimelig Udfigt til Arveret. Hvorfor skulde man gaa videre, eller, hvis man vil give de Andre en Ret, hvorfor saa gaa videre end til den Ret, man giver Staten; den har jo saa tilsvarende Hjemfaldsret. Staten er ved mange af disse Eiendomme stillet paa en ganske lige Fod. Man tillægger den visse aldeles bestemte Fordere — jeg husker ikke, om det er 25 eller 50 Rd. pr. Lunde Hartkorn, som Staten skal have, naar denne særegne Arvegangsmaade skal hæves ved disse Eiendomme. Hvorfor saa ikke stille disse fjerne Linier her paa samme Bilskaar, eller i alt Fald stille dem paa en noget lignende Maade, maasse forskjellig efter den Sandsynlighed, den Arvesandsynlighed, der i forskjellige Tilfælde kan være? Hvis de Herrer huske, eller ville se tilbage paa den overordentlige interessante Udvalgsbetænkning, der forelaa her ifjor om denne Sag, ville De se, at det er en lignende Bet, som er gaaet i flere andre Lande, hvor man i den nyeste Tid har ordnet disse Forhold. Jeg haaber, at man ogsaa hos os vil blive mindre streng end saaledes som der er foreslaaet af den høitærede Justitsminister, og derved gjøre denne vigtige Del af Loven mere brugelig og nyttig i Livet. — Jeg vilde ganske vist ikke have vovet at tage Fæstevæsenet ind i denne Lov, saaledes som den høitærede Minister har gjort; det er,

som allerede sagt, meget dristigt af den høitærede Minister, men maasse det kan være nyttigt, fordi det mulig kan lette Loven dens Bet her i dette Thing. Der kan jo ikke være stor Betænkelighed ved at gaa ind paa et saadant Forslag, hvor Forholdet er i den Grad frivilligt for vedkommende Godseiere, som Tilfældet er her. Jeg kan dog ikke negte, at, naar den høitærede Minister vil gaa denne Bet, kan jeg ikke ganske billige den $\frac{1}{4}$, der her er Tale om at skulle indbetale i Statskassen; jeg giver det ærede Medlem fra Kjøbenhavn (Bille) Ret i den Udtalelse, jeg har læst af ham forleden Dag, hvor han saa kæstent udtalte sig mod det Berettigede i at lade den Del, man finder Godseierne passende kunde afstaa af Fæstendommens Værdi, naar den sælges som fri Eiendom, gaa ind i Statskassen. Jeg er ikke istand til at se, hvad Statskassen har at gjøre med dette Forhold. Jeg har saa tidt haft Leilighed til at udtale mig mod de efter min Mening flæve Anskuelser og urigtige Grundsætninger, som gøres gjældende af dem, der her nærmest repræsenterer Bondestændens Interesser; jeg behøver ikke i saa Henseende at tage nogen Forvaring, men jeg har ogsaa tidligere haft Leilighed til at fremhæve, at her jo ganske vist foreligger en Indskrænkning i den frie Raadighed, som har Værdi, og som navnlig har en bestemt Fordel — ikke for den Slags Fantomer, som kaldes Bondestanden, ikke for den Slags almindelig opstillede Begreber, som ikke høre hjemme i det virkelige Liv, men for de bestemte Familier, der sidde paa Gaardene. Skulle vi altsaa ophæve Fordelen, og skulle vi tage en Del af Værdien bort, hvem i al Verden skulde da have det, end netop disse Bønderfamilier, som have paa en aldeles bestemt og paavisselig Maade den faktiske Fordel af det nu bestaaende Fæsteforhold. Jeg tror, at den høitærede Minister, naar han virkelig vil have nogen Fornøielse deraf, at han har dristet sig til at tage Fæstevæsenet med, maa gjøre et Skridt videre, maa ikke lade $\frac{1}{4}$ gaa ind i Statskassen, men lade den tilfalde Bønderfamilierne. — Det andet nye Forhold der her er Tale om, er Bestemmelserne om Testationsfriheden. Ogsaa der har jeg før